

Jiří Wohlmuth

Západočeské závody a okruhy

Století západočeského silničního závodění

TEN TECHNICKÁ
ELITA
NÁRODA

Západočeské závody a okruhy

**Století západočeského
silničního závodění**

Jiří Wohlmuth

Grada Publishing

Děkujeme Karlovarskému kraji za podporu vydání této publikace.

Jiří Wohlmuth

Západočeské závody a okruhy

Století západočeského silničního závodění

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401
jako svou 8112. publikaci

Odpovědná redaktorka Věra Slavíková
Grafická úprava a sazba Jakub Náprstek
Fotografie na obálce: Start automobilů třídy 750 cm³ na Lochotínském okruhu (1949)
Fotografie ze svých archivů zapůjčili: Věnceslav Černý, Jiří David, Jaroslav Krajsa,
Jaroslav Kotrbáček, Radek Mildner, Jaroslav Pták, Karel Pelák, Oldřich Prokop,
Bohumil Staša, Miloslav Vališ a Michal Velebný
Počet stran 136
První vydání, Praha 2021
Vytiskla tiskárna TNM PRINT s.r.o., Nové Město

© Grada Publishing, a.s., 2021
Cover Design © Jakub Náprstek, 2021
© Seznam.cz, a.s., mapy strany 11, 16, 21, 22, 58, 73, 77, 103, 108, 112

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami
nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.*

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována
a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.
Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

ISBN 978-80-271-4346-7 (ePub)
ISBN 978-80-271-4345-0 (pdf)
ISBN 978-80-271-3147-1 (print)

Obsah

Úvod	7
------------	---

OBDOBÍ DO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY 9

Závod do vrchu Lochotín – Třemošná.....	10
--	----

Závod do vrchu v Karlových Varech	16
--	----

Letmý kilometr v Plzni.....	21
-----------------------------	----

Okruh pod Homolkou	24
--------------------------	----

Lochotínský okruh.....	27
------------------------	----

Kasejovický okruh.....	55
------------------------	----

OBDOBÍ PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE 57

Karlovarský okruh.....	58
------------------------	----

Nepomucký trojúhelník	61
-----------------------------	----

Závod do vrchu Panorama.....	72
------------------------------	----

Plzeňský trojúhelník	73
----------------------------	----

Chebský okruh	77
---------------------	----

Klatovský okruh	83
-----------------------	----

Kdyňský okruh.....	92
--------------------	----

Trojúhelník pod Chlumem	103
-------------------------------	-----

Cena lázní Karlových Var	105
--------------------------------	-----

Trojúhelník Doudlevice – Radobyčice – Litice	108
---	-----

Sokolovský okruh.....	110
-----------------------	-----

KRÁLOVÉ RYCHLOSTI 113

František Sutnar.....	114
-----------------------	-----

Otto Krattner	119
---------------------	-----

Albín Patlejš	121
---------------------	-----

Václav Pauer.....	123
-------------------	-----

Josef Sloup.....	126
------------------	-----

Miloslav Vališ	128
----------------------	-----

Josef Lukšík.....	130
-------------------	-----

Závěr	133
-------------	-----

Poděkování

Autor velice děkuje všem, kteří pomáhali a poskytli řadu neocenitelných podkladů při psaní této knihy i za velkorysé prominutí neuvedení jejich akademických titulů kvůli zjednodušení:

*Milan Augustin, Pavel Ausperger,
Jana Ben Ammarová, Denisa Baborská,
Věnceslav Černý, Pavlína Doležalová, Petr Flachs,
Martina Housová, Renata Chroustová,
Libor Kamenický st., Pavel Kroupa, Romana
Kubíčková, Milan Mihaljevič, Jakub Mírka,
Jana Myslivcová, Anna Nerglová, Marcel Paška,
Štěpánka Pfliegerová, Karel Šoukal, Jan Tuček,
Irena Vargová, Oldřich Zadražil.*

Autor dále děkuje Karlu Pelákovi za velkorysé poskytnutí vzácných fotografických příloh a podkladů.

Autor ještě zvlášť děkuje Vratislavu Hromádkovi, Miroslavu a Luboši Felgrovým za mimořádnou podporu vydání této publikace.

Úvod

Před nedlouhou dobou přineslo nakladatelství Grada všem příznivcům a zájemcům o závodní motorismus první zajímavou retrospektivu minulého století v dramatickém závodním sportu, který má u nás více než stoletou historii. Po představení středočeských závodů a okruhů následoval podobný přehled severočeských závodů a okruhů a naposledy se představil velice početný přehled závodění na Moravě.

Nyní má čtenář možnost znovu zavzpomínat, tentokrát na závody na našem západě. Seznam tamních závodů je v porovnání s již zmíněnými oblastmi nesrovnatelně „skromnější“. Byly to závody převážně místní a krajské a jen vzácně měly celostátní charakter republikového mistrovství. Nicméně byly vždycky slušně jezdecky obsazené. Své postavení měla samozřejmě západočeská metropole Plzeň, která má bohatou a velice kvalitní historii motoristického závodění. I když, jak už bylo zmíněno, počet závodů není velký, přesto se v kraji prezentovalo několik výborných závodníků i konstruktérů a mechaniků, kteří se zapsali do naší historie. Vedle výborných motocyklových silničářů Josefa Lukšíka nebo tria Miloslav Vališ, Josef Sloup a Miroslav Vaindl to byli automobilista František Sutnar nebo soutěžák Václav Pech. Navíc Plzeň dodala i výborného konstruktéra Ing. Václava Pauera, CSc., zakladatele úspěšné plzeňské pobočky Metalexu, vyrábějícího mnoho let závodní vozy.

Silniční rychlostní závodění na západě Čech skončilo v minulém století. Dnes má ale pokračování, a to na klasickém okruhu v Nepomuku, kde se každoročně schází pod legendární Zelenou Horou motocykloví závodníci v kategorii Jízda pravidelnosti. To je však už jiná kapitola.

28. 6. 1914	Závod do vrchu Lochotín – Třemošná
22. 7. 1923	Závod do vrchu v Karlových Varech
8. 6. 1924	Letmý kilometr v Plzni
6. 9. 1925	Okruh pod Homolkou
7. 5. 1933	Lochotínský okruh
22. 9. 1935	Kasejovický okruh

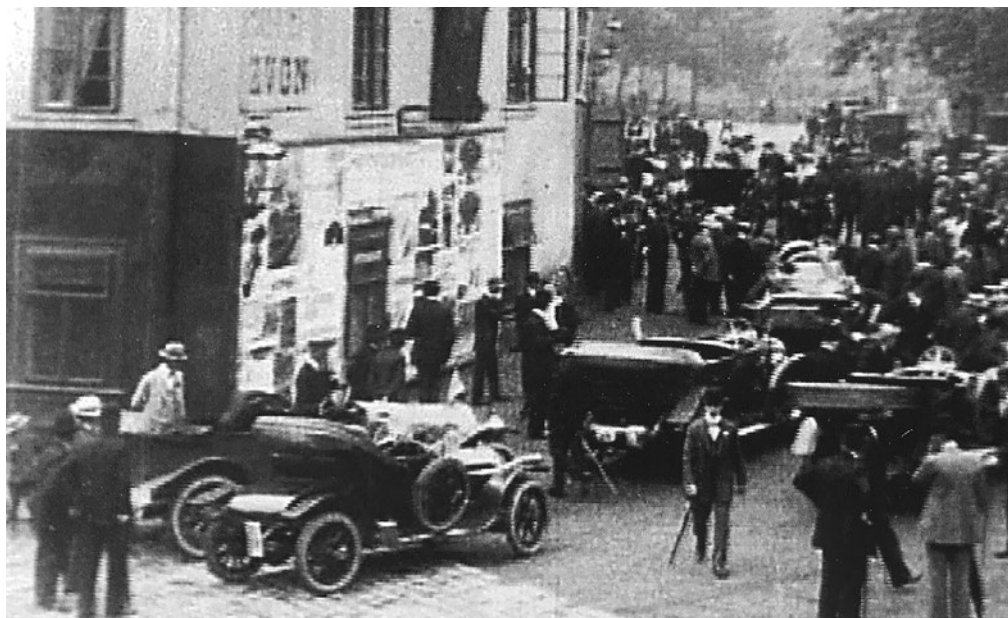
OBDOBÍ DO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Závod do vrchu Lochotín – Třemošná

Na začátku minulého století začaly s rozvojem motorismu první dálkové závody a současně i první závody do vrchu. V Čechách končilo první desetiletí dvacátého století, když v roce 1909 odstartoval první ročník později velice známého závodu Zbraslav – Jíloviště. Mezi světovými válkami se stal jedním z evropských fenoménů této disciplíny. Startovali na něm opravdu nejlepší závodníci, jak motocykloví, tak automobiloví. Do historie závodu, který byl pořádán pod patronací Českého klubu automobilistů a Českého klubu motocyklistů, se postupně zapsali Ing. Otto Hieronymus, Otto Salzer, Hans Stuck, Rudolf Caracciola a pochopitelně i naši František Chlad, Čeněk Junek, Eliška Junková nebo Vladimír Kučka.

Dva roky před zbraslavskou premiérou byla v roce 1907 Plzeň svědkem doslova velké senzace. Ta spočívala v počínu tamního drožkáře Pytlíka, který přeškolil své dva kočí, Neubauera a Hlouze, na profesionální řidiče a zakoupil jim dva vozy Laurin a Klement.

Trvalo ještě sedm let, než se naplnila velká snaha všech plzeňských motoristických nadšenců, k nimž patřili zejména štábní kapitán Metoděj Šiška, později nenahraditelný ředitel většiny ročníků Lochotínského okruhu, nebo František Divíšek, úředník plzeňského pivovaru s vzácnými archivačními schopnostmi. Nemělo by se zapomenout, že už tehdy, podobně jako dnes, hráli roli i podnikatelé – sponzoři. Ti byli často velice aktivní i ve výbo-

Před hotelem Zvon v ulici U Zvonu probíhala technická přejímka a vážení strojů (1914)

rech pořádajících organizací. Byl to klenotník Václav Tajč, zástupce firmy Jawa J. Slavík i aktivní závodník Ferdinand Janský, vlastník motodílny na Nepomucké ulici, dále pánové Herink a Sýkora, kadeřník Vaněk či majitelé koloniálů Růžek a Bošina a také obchodníci Soukup nebo Lhotský.

V takové atmosféře nebylo daleko od založení Západočeského autoklubu v Plzni (Z.A.C.) v roce 1907 a ve stejné době v Plzni působila také Liga československých motoristů. Z.A.C. měl klubové místnosti a sekretariát v hotelu Continental ve Zbrojnické ulici a jednatelem klubu byl pan PhMr. Jaroslav Doubek. Zbývá připomenout, že plzeňský Z.A.C. byl založen jako jeden z prvních autoklubů na území Rakouska-Uherska, jen pouhé tři roky po vzniku pražského centra. Postupem času Západočeský autoklub v Plzni založil i své pobočky v Domažlicích, s předsedou Dr. J. Hanou, a v Horažďovicích, s předsedou Jindřichem Bublou.

V zatáčke u Třemošenského rybníka se jelo v blízkosti sloupků i stromů opravdu naplno (1914)

Ale zpět do začátků závodu do vrchu v Lochotíně. Plzeň byla uspořádáním závodu nadšena, ač to bylo ještě za vlády císaře Františka Josefa I. Obecenstvo vidělo ve městě věčné ceny vystavené v honosné budově Anglosaské banky v dnešní Smetanově (Fodermayerově) ulici, a potom se museli vydat relativně daleko za město. Původně se mělo závodit už 11. června 1914 v 15 hodin, ale hodinu před závodem prudký déšť změnil trať k nepoznání a start musel být zrušen. Přihlášeno bylo 25 startujících, z toho 6 motocyklů a 1 tříkolka, dále 1 cyclecar, 15 automobilů cestovních a 2 závodní.

Život někdy píše neskutečné příběhy a nejinak tomu nebylo ani onoho 28. června 1914, kdy na jedné straně padly výstřely v srbském Sarajevu, které odstartovaly první světovou válku, a ve stejný den výstřely před budovou lékařské fakulty na Karlovarské tří-

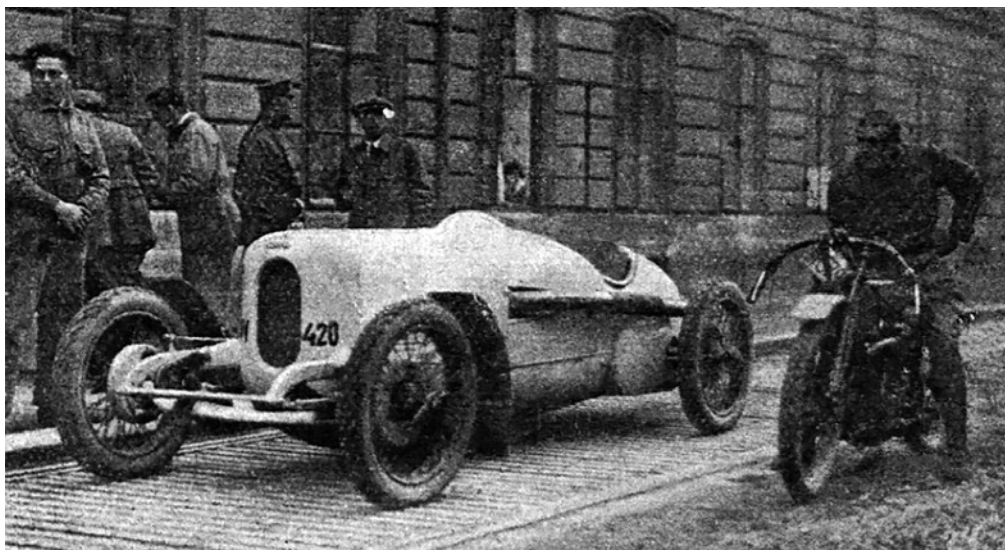
Vpravo zcela nový speciál Bugatti 35 vítězného Čeňka Junka (1923)

Mladá, čtyřiatvacetiletá Eliška Junková, měla v Plzni premiéru jako jezdec (1924)

dě odstartovaly již zmíněný závod do Třemošné. Je velice zajímavé, že se o této plzeňské události dochoval i film s komentářem, který si dovoluji reprodukovat. „Automobilové závody pořádány za účasti 39 závodníků (z toho 10 motorových kol, 24 automobilů, 1 cyclecar a 4 tříkolky). Památný den 28. června utkvěl nám všem na mysli, neboť mezi závodem došla zpráva o atentátu sarajevském, která dávala tušit, že stojíme na prahu světoborné události. Zajisté mnoho z těch, kteří tentokrát plni mladistvé síly a růžových nadějí ve vítězství vrhali se v krvavý boj o závod, není dnes již mezi živými, neboť hrozná válka světová tak mnohého dobrého hochu zkosila předčasně v hrob.“ Premiéru závodu nakonec vidělo 6000 diváků.

Tať závodu byla 6,1 km dlouhá, vedla přes Zavadičku a Bolevec kolem hřbitova ke Kamennému rybníku přes obávanou zatáčku u Sofronky a končila před vjezdem do Třemošné. Celou trať až do Třemošné lemovali diváci v dobových oblecích. Jelo se na prašné cestě, což kladlo vysoké nároky na závodníky, kteří často překonávali rychlost přes 100 km/h. Startovalo se po jedné minutě, aby se prach stačil trochu usadit. V prvním ročníku startovaly cestovní stroje s povolenými úpravami. Jet v blízkosti stromů, sloupů a patníků na tenkých pneumatikách, to bylo umění. Jezdci byli opravdovými hrdiny.

Závodní vůz a motocykl Walter na váze

Ve vozech jezdili také spolujezdci. Ve druhém ročníku konaném v roce 1923 mezi nimi byla i Eliška Junková. Tehdy jí bylo 23 let a jela se svým manželem Čeňkem. Při ranním tréninku si Junek poranil ruku, doktor dokonce radil nestartovat, takže Eliška musela zaskočit při řazení. Junek řadil levou rukou, Eliška na jeho pokyny řadila pravou rukou. Tato svérázná jízda přesto skončila jejich vítězstvím. O rok později, v roce 1924, už jela Junková sama s vozem Bugatti 29/30 o zdvihovém objemu 2000 cm³ a byl to její první samostatný závod v krátké, leč oslnivé kariéře. Její debut vidělo 6000 diváků.

Druhý a třetí ročník závodu byl mezinárodní a další ročník vypsáný na 19. dubna 1925 nebyl pořádán.

Absolutní vítěz Ulrich Kinský na voze Steyr, nositel traťového rekordu přes 120 km/h (1924)

1. ROČNÍK

28. června 1914, Plzeň, délka trati 6,1 km

Motocykly:

350 cm³

1. hrabě Max Thun	NSU	9:23,2 min
2. Baumgartl	NSU	11:21,0

500 cm³

1. Vincenc Desenský	NSU	8:55,3 min
2. Kesi	Laurin a Klement	12:43,2

750 cm³

1. Slavík	Laurin a Klement	9:16,0 min
2. Levý	Laurin a Klement	

1000 cm³		
1. Kaberna	Indian	7:11,0 min
2. Ing. František Mařík	Indian	7:45,4
3. Zdeněk Špatný	Walter	
Tříkolky:		
1. Císař	Walter	11:10,0 min
2. Kratochvíle	Walter	12:10,4
3. Rohlík	Walter	13:32,4
Cestovní automobily:		
do 1,25 l		
1. Klement Adamec	Walter	9:12,2 min
2. Resl	Praga	9:20,1
3. Ing. Boháč	K.A.N.	9:41,3
do 2,0 l		
1. MUC. Eduard Šebek	Laurin a Klement	8:57,0 min
2. Plaček	Laurin a Klement	9:09,3
3. Schubert	Laurin a Klement	9:25,0
do 2,8 l		
1. Poche	Stoewer	9:46,4 min
2. Motyčka	Benz	10:23,2
do 4,0 l		
1. Josef Žák	Praga	7:06,3 min
2. M. Durant	Cottin	8:28,4
3. Muller	Opel	8:40,1
přes 4,0 l		
1. Návrat	Bianchi	8:24,4 min
Závodní automobily:		
do 2,0 l		
1. Ing. Strohsneider	Bugatti	8:44,3 min
2. Gerlický	Metallurgique	11:35,4
přes 2,0 l		
1. Rosa	Laurin a Klement	7:10,2 min
2. Polák	Puch	7:30,0

2. ROČNÍK**16. září 1923, Plzeň, délka trati 6,1 km****Motocykly:****175 cm³**

1. Ladislav Zedlo	Phantom	7:46,9 min
2. Hynek Vohanka	Phantom	7:57,6

250 cm³

1. Ing. Vladimír Štěpán	Velocette	4:23,2 min
2. npor. M. Ziegler	New Imperial	4:41,2
3. Ing. Skutzik	Condor	8:52,6

350 cm³

1. František Chlad	New Imperial	4:35,0 min
2. Miroslav Sochor	DFR	4:50,7
3. František Ulč	Motosaccoche	5:11,0

500 cm³

1. Rossie (CH)	Motosaccoche	3:47,0 min
----------------	--------------	------------

750 cm³

1. npor. M. Ziegler	Condor	4:19,0 min
2. Beneš	Motosaccoche	5:54,2

1000 cm³

1. kpt. Vladimír Kučka	Indian	3:34,4 min
2. Vojtěch Pokorný	Indian	3:48,6
3. rtm. Stošek	New Imperial	3:52,0

nad 1000 cm³

1. Zahradník	Ace	3:51,9 min
2. Kubias	Ace	4:16,7

Sajdkáry:**600 cm³**

1. Ladislav Zedlo	Gnome Rhone	7:25,8 min
-------------------	-------------	------------

1000 cm³

1. Svoboda (pseudonym)	Harley Davidson	4:35,8 min
2. A. Grégr	New Imperial	5:09,7

přes 1000 cm³

1. Miroslav Sochor	Indian	4:45,0 min
--------------------	--------	------------

Kola s pomocnými motory:

1. Alois Kraus	Motorette	10:44,9 min
----------------	-----------	-------------

Skútry:

1. Petříček	Peta	7:09,1 min
2. Kramář	Peta	nedojel

Dvojmístné cyclecary:

1. Arnošt Dietz	Salmesom	4:40,0 min
2. Křestán	Walter	8:12,7
3. Křišťal	vlastní	8:38,3

Cestovní automobily:
1,1 l

1. Breitenfelder	Tatra	6:03,1 min
2. Helmacker	Alena	7:20,7

1,4 l

1. Jaroslav Golombiowski	Wanderer	4:24,2 min
2. Kaliba	Start	4:57,9

1,75 l

1. Benies	Fiat	4:56,9 min
2. Svoboda	Fiat	5:10,1

4,25 l

1. Honomichl	Praga Grand	4:47,6 min
--------------	-------------	------------

přes 5,3 l

1. Miloš Havel	Mercedes	4:49,1 min
2. Vítězslav Kumpera	Graf a Stift	5:17,7

Závodní automobily:

1. Čeněk Junek	Bugatti	3:43,4 min
----------------	---------	------------

3. ROČNÍK
7. září 1924, Plzeň, délka trati 6,1 km
Motocykly:
250 cm³

1. Josef Hájek	Velocette	4:48,6 min
----------------	-----------	------------

350 cm³

1. Ing. Jiří Tachecí	O.E.C.	3:53,0 min
2. Paulus	Rush	3:58,7
3. Karel Šedivý	BSA	4:02,8

500 cm³

1. Ing. Vladimír Štěpán	Sarolea	3:38,3 min
2. Hupák	BSA	4:26,7

přes 500 cm³

1. Václav Liška	Indian	3:33,1 min
2. Dlouhý	Broug Superior	3:43,0
3. Vojtěch Pokorný	Indian	4:11,3

Sajdkáry:
350 cm³

1. Hynek Vohanka	Velox	7:54,0 min
------------------	-------	------------

600 cm³

1. Antonín Tidlitát	Norton	5:15,4 min
---------------------	--------	------------

1000 cm³

1. A. Grégr	Orion	4:10,4 min
-------------	-------	------------

přes 1000 cm³

1. Miroslav Sochor	Indian	4:45,4 min
--------------------	--------	------------

Velomotory:

1. L. Holub	Alba	9:08,7 min
-------------	------	------------

Automobily cestovní:
1,1 l

1. Arnošt Dietz	Salmson	4:29,7 min
2. Soukup	Mathis	5:28,9
3. Zedwitz	Mathis	6:28,5

1,5 l

1. Jaroslav Golombiowski	Bugatti	3:47,3 min
2. Rezek	Wanderer	4:52,2

2,0 l

1. Eliška Junková	Bugatti	3:31,9 min
2. Janouš	Laurin a Klement	5:13,2

3,0 l

1. Honomichl	Praga Mignon	5:12,8 min
--------------	--------------	------------

nad 3,5 l

1. Dobrý	Praga Grand	4:31,6 min
----------	-------------	------------

Automobily závodní:
2,0 l

1. Čeněk Junek	Bugatti	3:11,9 min
2. Jindřich Knapp	Walter	3:16,3

přes 2,0 l

1. Ulrich Kinský	Steyr	3:02,4 min
------------------	-------	------------